

možné jen tehdy, nebyly-li u objektu splněny ostatní 2 podmínky, totiž, že jest hospodářsky samostatný a že neslouží hospodaření na zabraném majetku. Jsou-li však tyto podmínky splněny a schází jen podmínka právní samostatnosti, která právě má být nabyta, nemůže to provádění pozemkové reformy rušiti.

St. P. Ú. musil by tedy žádost tu prozkoumati v tom směru, jsou-li tu ony 2 náležitosti § 3 lit. a) zák., a v kladném případě by jí musil vyhověti. Teprve nyní mohlo by zřízení samostatné knihovní vložky být provedeno — a pak teprve by mohl vlastník žádati za vyloučení ze záboru. Tedy St. P. Ú. by rozhodoval v téže věci dvakráte a rozhodnutí předběžné by bylo prejudicielním pro jeho rozhodnutí pozdější. Tedy efekt by nebyl ve věci žádný jiný, než ten, který mohl být dosažen postupem, který N. S. S. zavrhl svým rozhodnutím.

Závěr je tedy ten: N. S. S. řídí se při rozhodování o tak důležité otázce, kde jde o vyvlastnění cenných objektů za nepatrnou náhradu, tedy o částečnou konfiskaci majetku, o otázce tím důležitější, když zákon záborový sám je povrchně vypracován, formalismem, ztrácí tím s oka věc samu, ku škodě nejen postižených, nýbrž i ku škodě státu, ježto tím se podkopává důvěra občanstva v jistotu právní.

D E N Í K.

JAN KRČMÁŘ,

president zemského soudu v Praze v. v.

Dne 10. července t. r. zemřel bývalý president zemského soudu v Praze p. Jan Krčmář v požehnaném věku 79 let. Pocházel z českomoravské vysočiny (narodil se v r. 1845 v Budislavi) ze staré selské evangelické rodiny a byl určen jako jediný syn k tomu, aby převzal rodinný statek. Ale vrozená záliba ve studiích, na něž byl dán původně jen proto, aby obdržel lepší vzdělání, než jakého může poskytnouti vesnická škola, rozhodla o jeho budoucím povolání jinak. Vystudovav gymnasium v Litomyšli, věnoval se na universitě v Praze a ve Vídni studiu právníckému a skončiv je v r. 1870, zvolil si za své povolání úřad soudcovský. Pečlivá příprava pro tento úřad a veliké schopnosti Krčmářovy způsobily, že v povolání soudcovském

rychle postupoval. Již v r. 1871 je jmenován soudním adjunktem (v Dol. Kralovicích, Chrudimi a v Praze), v r. 1880 náměstkem stát. zástupce (v Ml. Boleslavi a od r. 1881 v Praze), v r. 1887 náměstkem vrch. stát. zástupce, při čemž mu svěřena správa stát. zastupitelství v Plzni, v r. 1891 radou zem. soudu v Praze, v r. 1895 radou vrch. zem. soudu v Praze, v r. 1902 povolán jako rada nejvyššího soudu do Vídně a odtud v r. 1905 jako president zem. soudu zpět do Prahy jako nástupce presidenta Pallyho. V tomto úřadě dlouho nesetřval; rozpory s tehdejšími presidentem vrch. zem. soudu Wesselym v otázce jazykové přiměly ho k tomu, že odešel v plné svěžesti tělesné i duševní už na podzim r. 1907 na odpočinek.

Veškeru činnost Krčmářovu charakterisovaly smysl pro povinnost, úcta k zákonu, přísná spravedlnost, úkostlivá ne-strannost a naprostá neodvislost. Jako náměstek státního zastupitelství byl pro obhájce nejobávanějším odpůrcem. Ovládal úžasně zákon, judikaturu a vždy dotyčné spisy a nebylo slabiny v obhajobě, kterou by nebyl nemilosrdně tepal. Přednes jeho byl poněkud suchý, jako celá jeho bytost, avšak ke střízlivosti vývodů pojila se břitkost, jakou málokdo vynikal. Při vši střízlivosti a suchosti, s jakou Krčmář jako veřejný žalobce vystupoval, nezanedbával ani povinnosti, dbáti i toho, co jest na prospěch obžalovanému, a upozorniti i na to. Shora zmíněné vlastnosti vyznačovaly Krčmáře také v jeho povolání soudcovském. Jako předseda senátu vynikal vždy dokonalou znalostí spisů a přesností v řízení líčení. Proto mu byly svěřovány také nejtěžší procesy. Z nich nabyl historického významu proces s Omladinou. Toť byl jistě jeden z nejtěžších úkolů, jaké rakouská justice mohla naložiti na bedra českého soudce — a Krčmář byl jistě vždy Čechem upřímným. Nemysli nikdo, že v takovýchto případech není v nitru soudcově konfliktů, že neozývají se tu přirozené city a sklony a že soudce přistupuje tu ke své těžké povinnosti se srdcem lehkým, bez těžkých bojů vnitřních. Ale musí zůstat i tu s o u d c e m, vědomým si plné tíhy tohoto slova, soudcem, který musí v prvé řadě svědomitě hodnotiti skutečnosti v procesu uváděné, v druhé řadě bedlivě uvážiti, zdali tyto skutečnosti spadají pod to které ustanovení z á k o n a, a vysloviti to, co odpovídá zcela jeho p r á v n í m u p ř e s v ě d ě n í. Tak pojímal také Krčmář vždy svůj úřad soudcovský a tím se řídil i v procesu s Omladinou. Neznal ohledů vůči vládě, ani vůči politickým stranám a pokud spolupůsobil na rozsudku, jednal jistě z plného svého právního přesvědčení. Při jeho charakteru je vyloučena možnost, že by byl nechal na sebe působiti pokyny vlády. Je pravda,

že Krčmář byl přísným soudcem a že jeho přísnost v různých procesech byla vykládána, zejména v kruzích obhájců, mnohdy jako bezcitnost. V pravdě však byla jeho přísnost jen rubem jeho svědomitosti. U něho zvítězila i tam, kde se neubráníl přirozenému lidskému dojetí nad neštěstím obžalovaného, myšlenka, že jest soudcem, pro kterého rozhodovati musí p o u z e z á k o n; nebyl nikdy tím, čím může býti porotce. Neuděloval milosti, protože vycházel z názoru, že k t o m u práva nemá. V Janu Krčmářovi odešel vzácný, sice přísný, ale veskrze spravedlivý soudce. Čest jeho památce!

-a.

Reforma nesporného řízení byla uskutečněna v Rakousku zákonem z 21. prosince 1923 č. 636 ř. z. Tímto zákonem byla novelována četná ustanovení cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z., i u nás dosud v platnosti se nalézajícího. Vedle zjednodušení, jež se touto novelou zavádějí a jsou rázu technického, přináší nový zákon také některé nové myšlenky, které zaslouží povšimnutí i u nás. Nejdůležitější novotou je, že lze upustiti při pozůstalostech malé ceny od toho, aby byla tato pozůstalost z úřední povinnosti projednána. Výše pozůstalosti, o niž jde, vyhrazena nařízením a toho času stanovena na 10,000.000 K. Proto má už úmrtní zápis vyznačiti má-li pozůstalost tuto cenu. Jde-li o takové pozůstalosti, obmezí se soud na prohlášení poslední vůle a vyrozumění dědiců (také nepominutelných), jež poučí o tom, že mohou žádati za projednání pozůstalosti. Soud může osoby k dědictví povolané zmocniti, aby uplatňovaly práva k pozůstalosti náležející, vydávaly platně kvitance o platech, které přijaly, jakož i výmazná prohlášení. Patří-li do takové pozůstalosti nemovitosti, musí býti vždy projednána soudně, rovněž tehdy, jsou-li na pozůstalosti účastni nezletilci nebo opatrovanci a činí-li jejich podíl více než 2,000.000 K. Do této částky se započítává jen peněžitá hotovost, spořitelní vklady a cenné papíry. Poplatkové výkazy dlužno podati přímo u finančního úřadu, neprojednávají-li se pozůstalost soudem. Novota tato chce přinésti úlevu soudům, ačkoli právní postavení dědice, jemuž nebyla pozůstalost soudně odevzdána, naráží na jisté nesnáze (srov. Hellmer v brněnské Juristen Ztg., 1924, str. 79). Kromě toho zavedeno zjednodušení při projednání pozůstalostí po cizincích, výkazech pozůstalostních, v řízení poručenském a j. v. (na př. § 6 pat. o doručování, 8 pat.).

Sdružení německých učitelů civilního práva procesního vyslovuje se proti nově vydanému nařízení z 13. února 1924 o reformě civ. práva procesního. Vytýká jednak, že byla re-